

Konferencia

„Energetická efektívnosť a využívanie OZE podľa technických noriem“

24.-25.09.2012, Hotel Družba, Jasná

Energetické služby, energetické audity a systémy energetického manažérstva

Ing. Ján Magyar

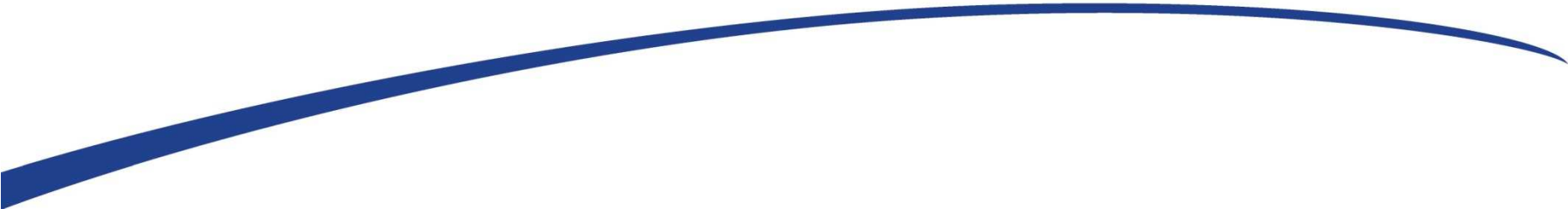
Ing. Juraj Nistor, Ing. Slavomír Cifra

Slovenská inovačná a energetická agentúra

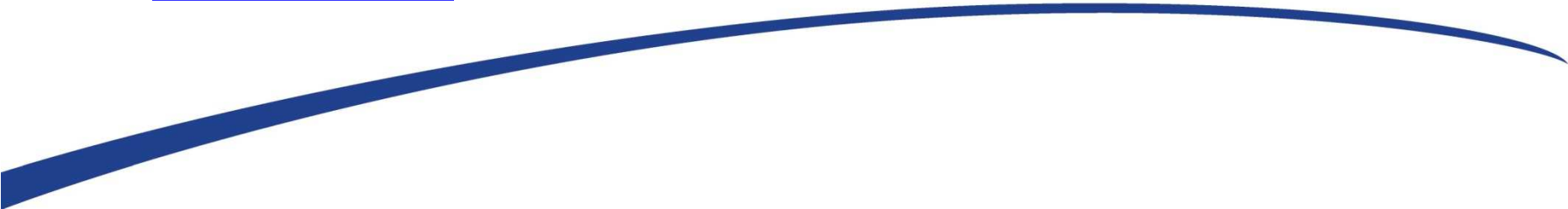
Obsah

- I   Technická normalizácia a tvorba noriem na úrovni EÚ a vo svete**
  - II   STN EN 15900 Energetické služby v oblasti energetickej efektívnosti. Definície a požiadavky**
  - III   EN 16247-1 Energetické audity. Všeobecné požiadavky**
  - IV   STN EN ISO 50001 Systém energetickeho manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie**
-

Technická normalizácia a tvorba noriem na úrovni EÚ a vo svete Na čo sú normy?

Potreby trhu:

- Odborná podpora tvorcov politik pri rozhodnutiach a implementácii smerníc a iných legislatívnych predpisov
  - Podpora priemyslu pri trvaloudržateľnom rozvoji
  - Podpora finančných inštitúcií pri poskytovaní finančnej podpory projektov

  - **Zvýšenie konkurencieschopnosti**
  - Šetria peniaze
-

**Technická normalizácia a tvorba noriem
na úrovni EÚ a vo svete**
Na čo sú normy?

Normy obmedzujú riziko:

- Definujú znalosti a zovšeobecňujú overené skúsenosti
- Požadujú aktivity
- Vyžadujú meranie a overovanie
- Znižujú rizikový profil činností

Znižujú riziko, že sa neurobí nič

**Technická normalizácia a tvorba noriem
na úrovni EÚ a vo svete
Európske normalizačné organizácie**

CEN.....

European Committee for Standardization

CENELEC .....

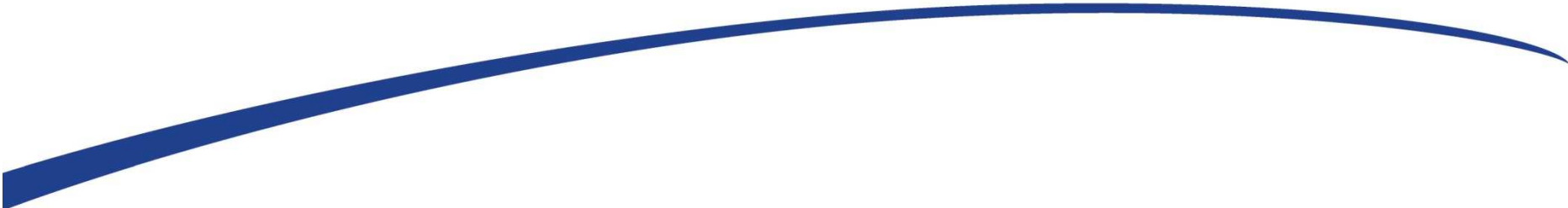

European Committee for Electrotechnical Standardization

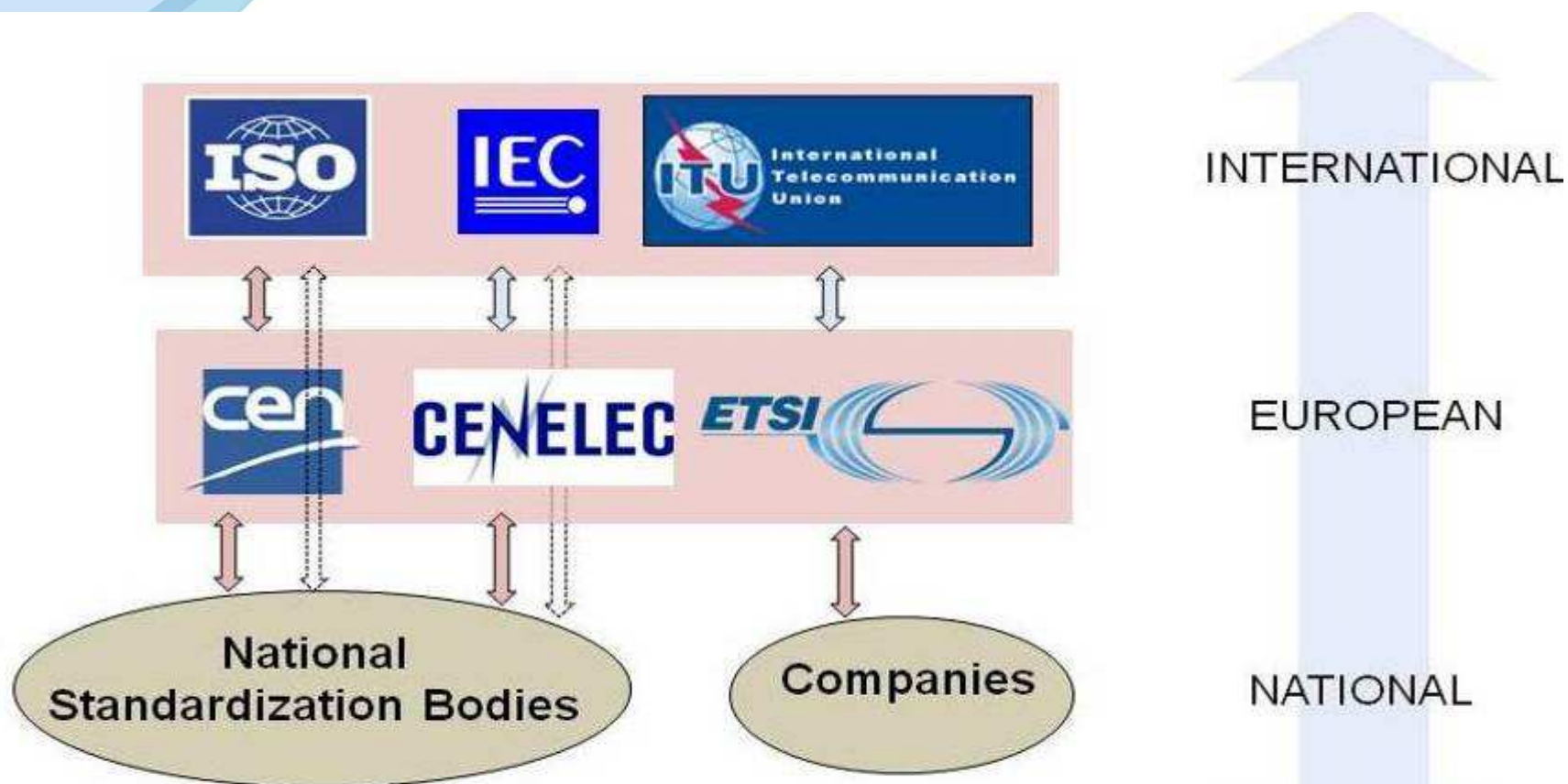
ETSI .....

European Telecommunications Standards Institute

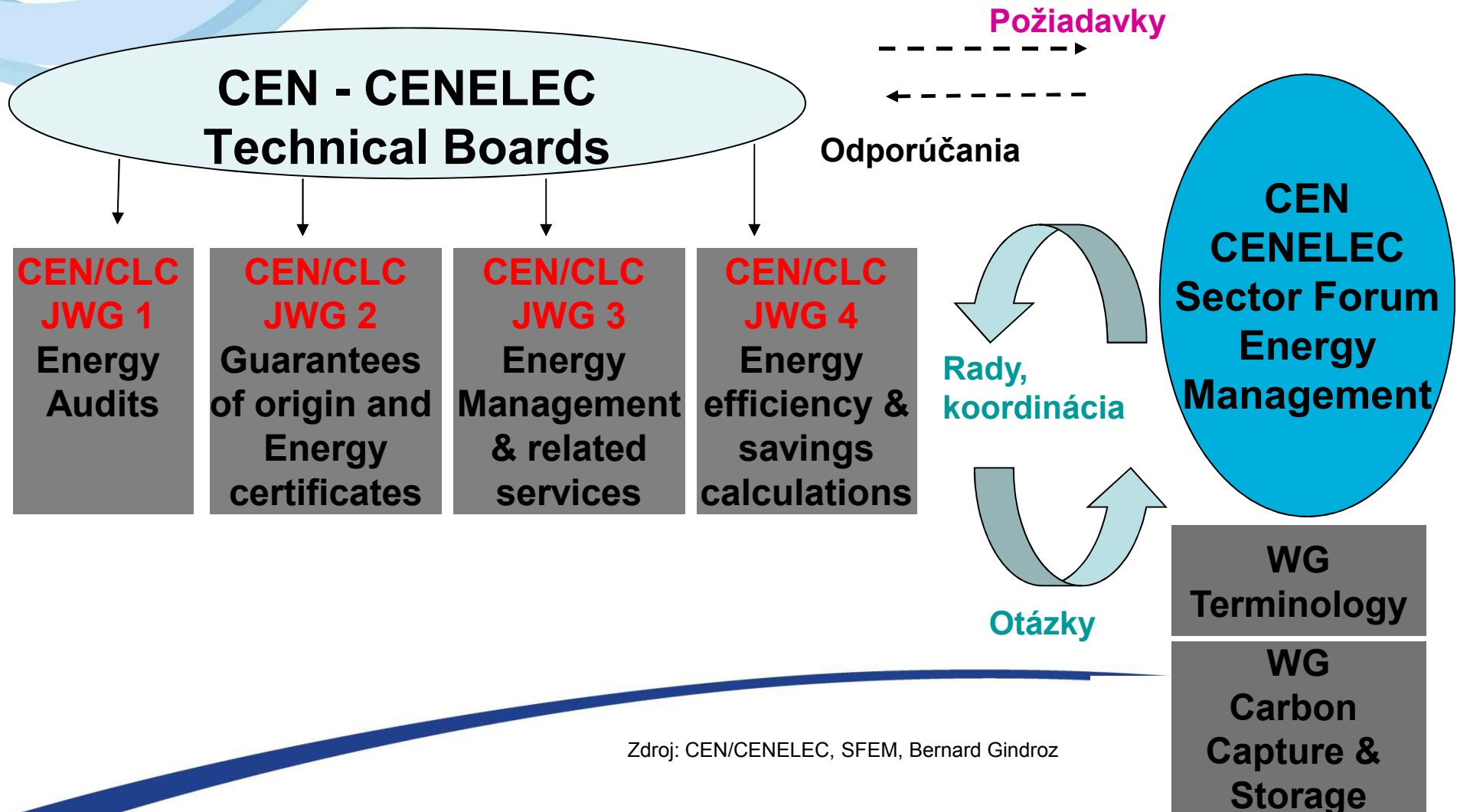

Technická normalizácia a tvorba noriem na úrovni EÚ a vo svete Európske normalizačné organizácie

Zdroj: CEN/CENELEC, SFEM, Bernard Gindroz

Technická normalizácia a tvorba noriem na úrovni EÚ a vo svete Normalizácia v oblasti EE

Zdroj: CEN/CENELEC, SFEM, Bernard Gindroz

Technická normalizácia a tvorba noriem na úrovni EÚ a vo svete Vydané európske normy

Systémy energetického manažérstva
EN ISO 50001: 2011 (CEN/CLC JWG 3 - ISO/TC 242)

Energetické služby v oblasti EE
EN 15900: 2010 (JWG 3)

Terminológia
CEN/CLC TR 16103: 2010

Metodiky benchmarkingu v EE
EN 16231: 2012 (JWG 3)

Energetické audity – Všeobecné požiadavky
EN 16247-1: 2012 (JWG 1)

Výpočty v oblasti EE a en. úspor, Metódy TD a BU
EN 16212: 2012 (JWG 4)

EN ISO 50001
EN 16247-1
Uvedené v EED

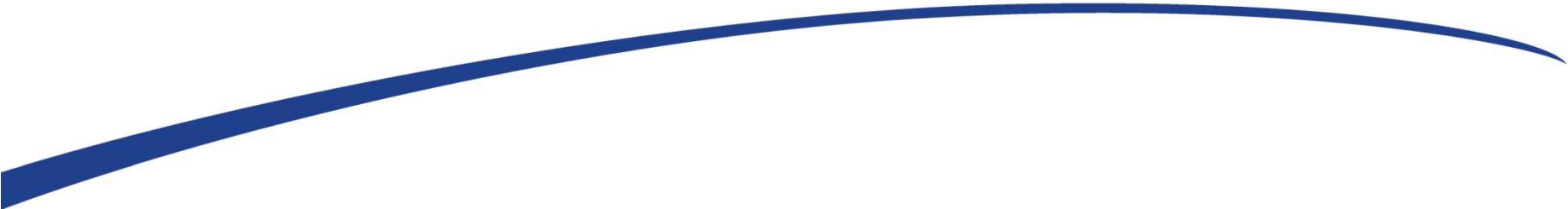
STN EN 15900 Energetické služby v oblasti energetickej efektívnosti. Definície a požiadavky

Podpora legislatívy: Smernica 2005/32/ES (ESD); súvisí so zákonom č. 476/2008 Z. z.

Pripravila ju: CEN/CENELEC JWG 3, publikovaná v 05/2010 (v SJ: 10/2011), 12. str.

Zameranie: poskytovanie energetických služieb

Energetické služby v oblasti EE - uplatnenie v oblasti riadenia spotreby energie a zlepšovani energetickej efektívnosti

- En. služba v oblasti dodávky energie
  - En. služba v oblasti energetickej efektívnosti
-

STN EN 15900 Energetické služby v oblasti energetickej efektívnosti. Definície a požiadavky

Obsah normy:

1 Predmet normy

- určuje definície a minimálne požiadavky na energetickú službu v oblasti EE

2 Normatívne odkazy

3 Termíny a definície

(napr. referenčná úroveň, energetický audit, energetická služba v oblasti energetickej efektívnosti)

STN EN 15900 Energetické služby v oblasti energetickej efektívnosti. Definície a požiadavky

Obsah normy:

4 Požiadavky na energetické služby v oblasti energetickej efektívnosti

4.1 Všeobecné požiadavky

(čo je obsahom služby, na čom je založená, čím sa zdokumentuje)

4.2 Opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti (príklady)

4.3 Overovanie zlepšenia energetickej efektívnosti (základné kroky)

4.4 Opis rámca pre opatrenia a ďalší postup (obsah opisu rámca pre opatrenia)

Príloha A – Príklad procesu poskytovania energetickej služby v oblasti energetickej efektívnosti (schéma a opis typických činností)

Literatúra

EN 16247-1: 2012 Energetické audity. Časť 1: Všeobecné požiadavky

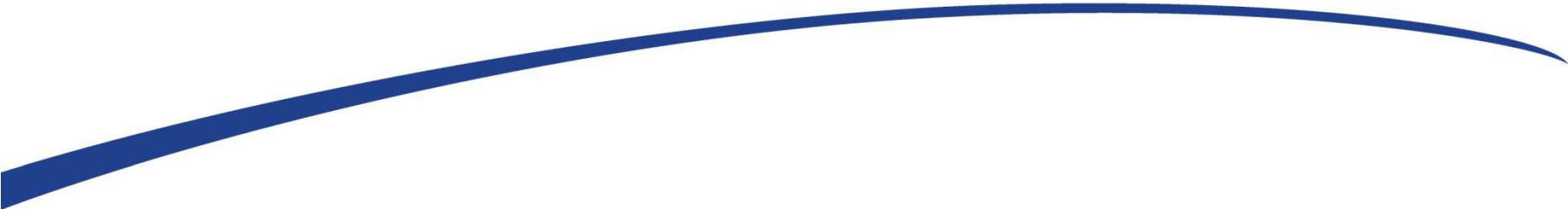
Podpora legislatívy: Smernica 2005/32/ES (ESD/EED); súvisí so zákonom č. 476/2008

Pripravila ju: CEN/CENELEC JWG 1, publikovaná v 07/2012 (v SJ: -), 14. str.

Zameranie: poskytovanie energetických auditov

Energetický audit – všeobecné požiadavky vo všetkých sektoroch (metodika), najmä vo vzťahu k systémom energetického manažérstva a energetickým službám

Súčasť súboru noriem pre en. audity:

- 2: Budovy
  - 3: Priemyselné (výrobné) procesy
  - 4: Doprava
  - 5: Odborná spôsobilosť audítora; môžu byť ďalšie špecifické časti
-

EN 16247-1: 2012 Energetické audity. Časť 1: Všeobecné požiadavky

Obsah normy:

1 Predmet normy

- určuje znaky energetického auditu dobrej kvality
- určuje definície, všeobecné požiadavky, spoločnú metodiku a výstupy en. auditu

2 Normatívne odkazy

3 Termíny a definície

(napr. energetický audit a audítor, predmet auditu, úspora energie)

EN 16247-1: 2012 Energetické audity. Časť 1: Všeobecné požiadavky

Obsah normy:

- je prakticky orientovaná

4 Požiadavky na kvalitu

- práce auditora (kompetentnosť, dôvernosť, objektívnosť, transparentnosť)
- procesu en. auditu (rozsah, ciele, presnosť, kompletnosť, dohľadateľnosť ...)

5 Prvky procesu en. auditu

- základné prvky, zodpovednosti a praktické činnosti zúčastnených strán (prvotný kontakt, úvodné stretnutie, zber údajov, „práca v poli“, analýza údajov, príprava a prezentácia správ)

Literatúra

(normy pre EnMS, špecifické normy pre en. audity pre jednotlivé sektory, smernice, BREF BAT)

STN EN ISO 50001 Systémy energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie

Podpora legislatívy: Smernica EED (ESD); súvisí so zákonom č. 476/2008 Z. z.

Pripravila ju: ISO/TC 242, publikovaná v 10/2011 (v SJ: 06/2012), 62. str. (bilingv.)

Zameranie: systémy energetického manažérstva, nahrádza STN EN 16001

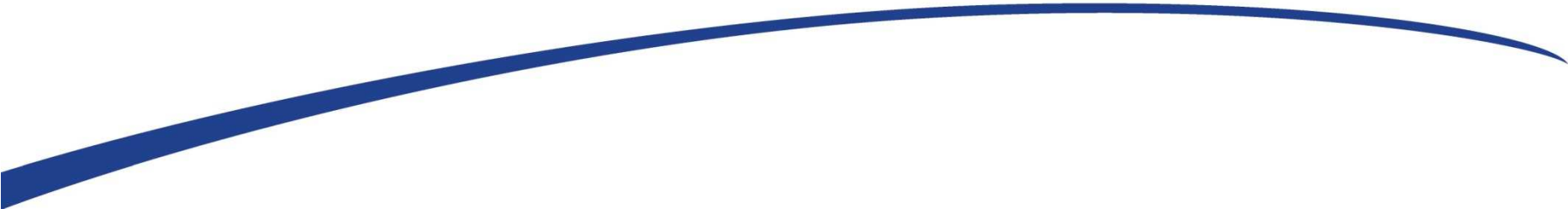
Účel:

- umožnenie vybudovania systémov a procesov v organizáciách, ktoré sú nevyhnutné na zlepšovanie hospodárenia s energiou, vrátane zvyšovania energetickej účinnosti, používania energie a jej spotreby na systémovej úrovni
-

**STN EN ISO 50001 Systémy
energetického manažérstva.
Požiadavky s návodom na používanie**

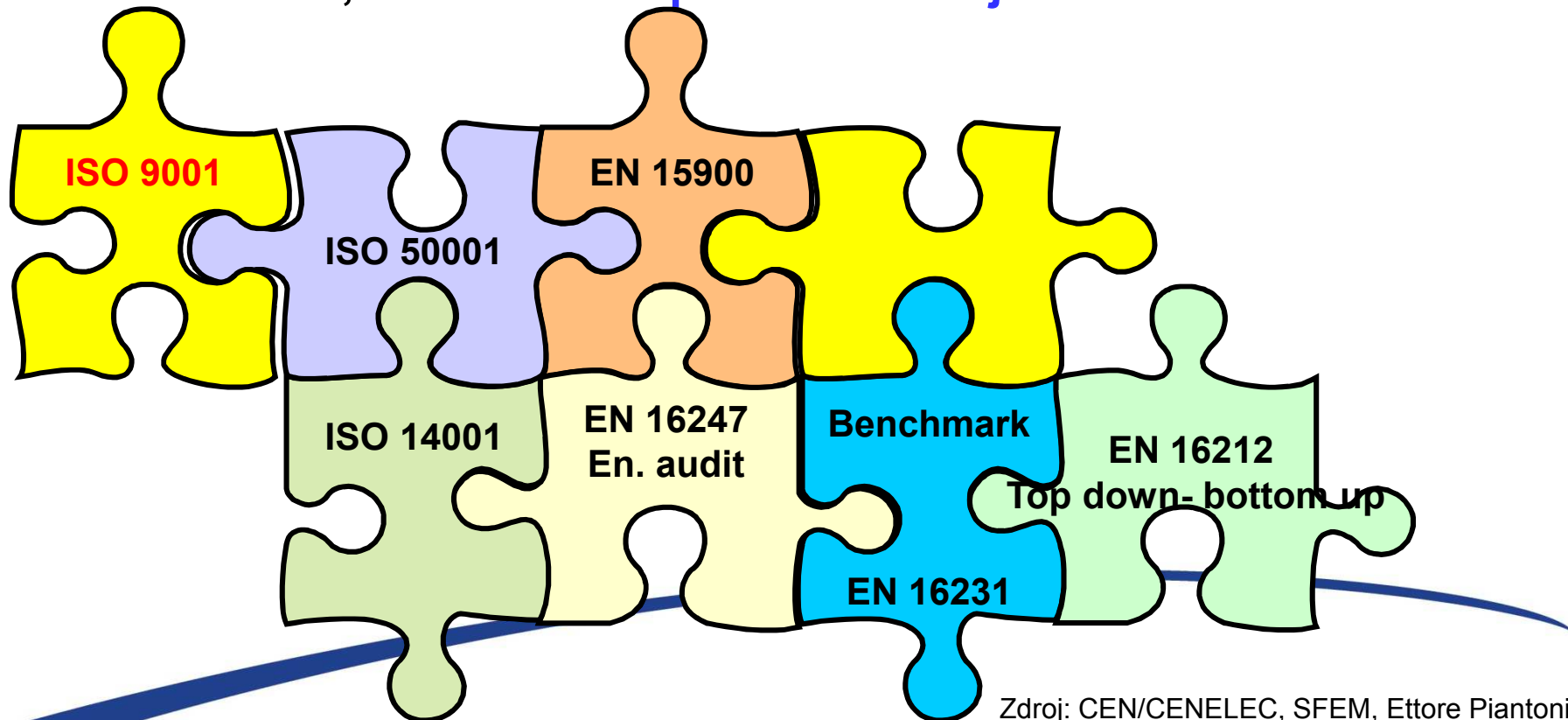
Vlastnosti normy:

- aplikovateľná na všetky typy a veľkosti organizácií
  - implementácia závisí od záväzku na všetkých úrovniach a funkciách organizácie, najmä od vrcholového manažmentu
  - vzťahuje sa len na činnosti, ktoré môže organizácia ovplyvňovať
  - môže sa používať na certifikáciu, registráciu a vlastné vyhlásenie organizácie o jej EnMS
-

STN EN ISO 50001 Systémy energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie

Súčasť dobrovoľných systémov manažérstva podľa príbuzných noriem, dá sa však implementovať aj samostatne

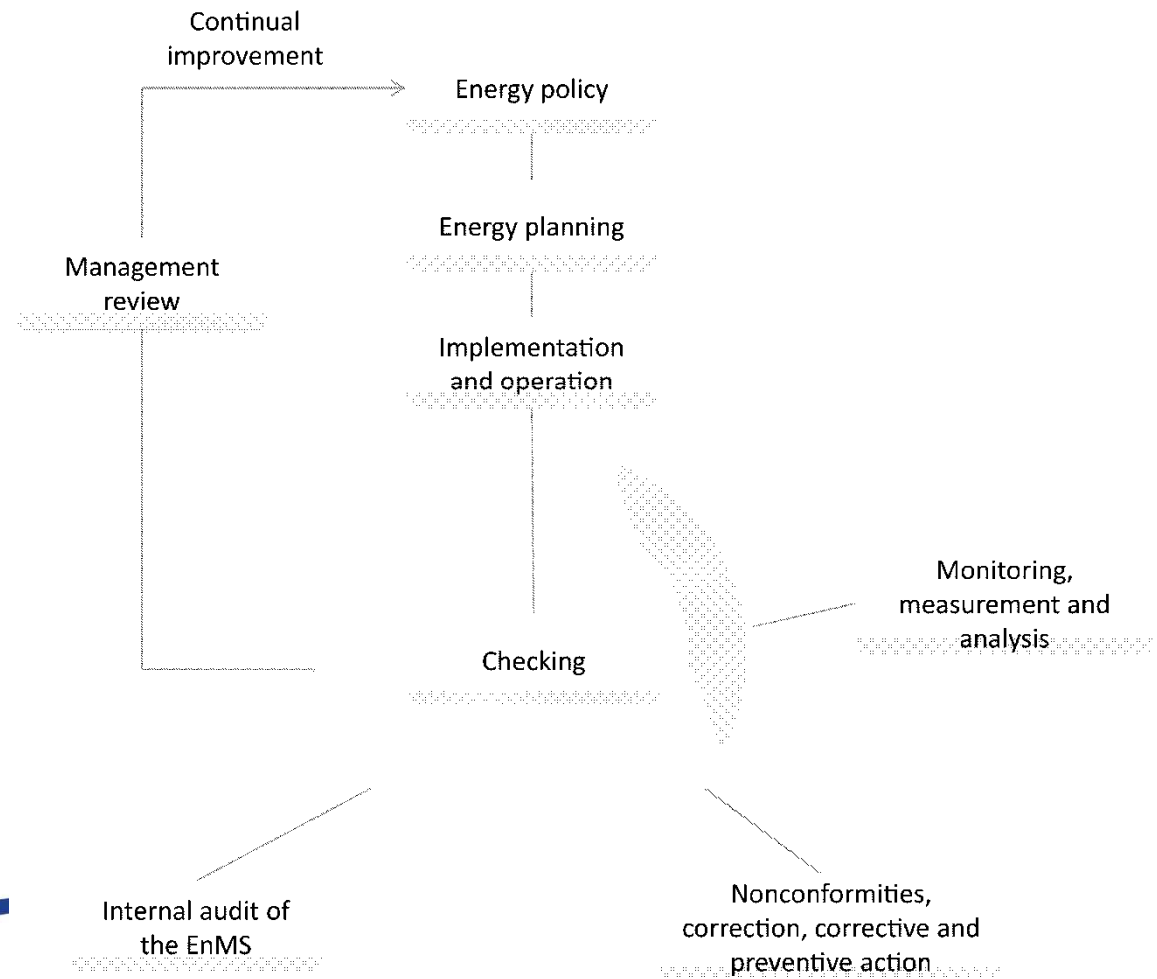

Zdroj: CEN/CENELEC, SFEM, Ettore Piantoni

STN EN ISO 50001 Systémy energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie

Založená na metodike PDCA:

- Plánuj
- Urob
- Skontroluj
- Konaj

Zdroj: SÚTN, STN EN ISO 50001

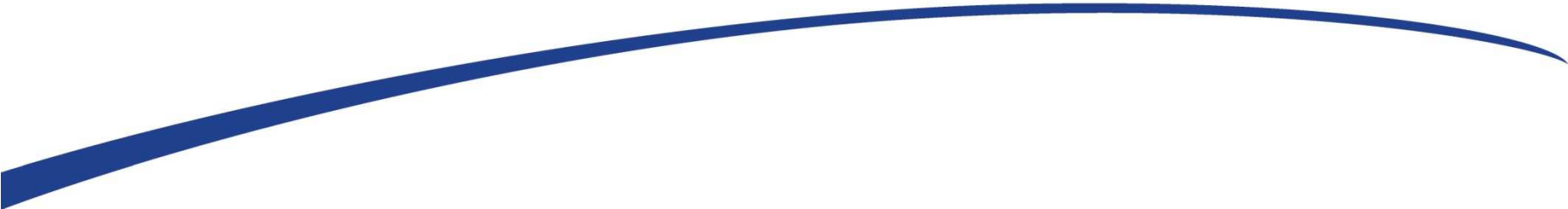
STN EN ISO 50001 Systémy energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie

Obsah normy:

1 Predmet normy

- špecifikuje požiadavky na vytvorenie, zavedenie, udržiavanie a zlepšovanie systému energetického manažérstva, ktorého cieľom je umožniť organizácii sledovať systematický prístup v dosahovaní sústavného zlepšovania hospodárenia s energiou vrátane energetickej účinnosti, využívania a spotreby energie

- špecifikuje požiadavky vzťahujúce sa na využívanie energie a jej spotrebu vrátane merania, dokumentácie a podávania správ, návrhu a postupov obstarávania zariadení, systémov, procesov a pracovníkov, ktorí prispievajú k zlepšovaniu hospodárenia s energiou

**STN EN ISO 50001 Systémy
energetického manažérstva.
Požiadavky s návodom na používanie**

Obsah normy:

2 Normatívne odkazy

3 Termíny a definície

(napr. hranice, referenčná úroveň používania energie, systém en. manažérstva, hospodárenie s energiou, ...)

**STN EN ISO 50001 Systémy
energetického manažérstva.
Požiadavky s návodom na používanie**

Obsah normy:

4 Požiadavky na systém energetického manažérstva

- 4.1 Všeobecné požiadavky**
- 4.2 Zodpovednosť manažmentu**
- 4.3 Energetická politika**
- 4.4 Energetické plánovanie**
- 4.5 Zavedenie a prevádzka EnMS**
- 4.6 Kontrola**
- 4.7 Preskúmanie manažmentom**

Príloha A – Návod na používanie tejto medzinárodnej normy

Príloha B – Súvislosť medzi ISO 50001, ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000

STN EN ISO 50001 Systémy energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie

Ďalšie podporné normy pre ISO 50001 (ISO/TC 242):

- **ISO/TC 242/WG 1 Energy Management**
  - prISO 50004 Guidance on implementation, maintenance and improvement of an EnMS (USA) CD
  - prISO 50003 EnMS Auditing and Auditor competency (Korea) CD
- **ISO/TC 242/WG 2 Energy performance metrics**
  - prISO 17578 EnPI - General principles and guidance (Brazil)
  - prISO 17570 Energy Baseline - General principles and Guidance (Canada)
spojá sa CD
- **ISO/TC 242/ISO/TC 257 JWG 3 Measurement & Verification**
  - prISO 17580 Monitoring, measurement, analysis and verification of organizational energy performance (South Africa/Germany) CD
- **ISO/TC 242/WG 4 Opportunities for Improvement**
  - prISO 50002 Energy audits (UK), (EN 16247 ako vstup) CD +
- Pr ISO 50005 Modular implementation of ISO 50001 including the use of energy performance evaluation techniques (Germany)

Ďalšie normy v oblasti energetickej efektívnosti

V roku 2013 sa zverejnia:

- prEN 16247-2 Energetické audity - Časť 2: Budovy
- prEN 16247-3 Energetické audity - Časť 3: Procesy
- prEN 16247-4 Energetické audity - Časť 4: Doprava
- FprEN 16325 Potvrdenia o pôvode týkajúce sa energie – Potvrdenia o pôvode pre elektrinu

V roku 2014 sa zverejní:

- Nová generácia technických noriem pre oblasť energetickej hospodárnosti budov

Otázky?

Ďakujem za pozornosť!

Ing. Ján Magyar

jan.magyar@siea.gov.sk

 ŽIT
ENERGIU
Odborné energetické poradenstvo

